

UITSPRAAK EUROPEES HOF GUNSTIG VOOR
NEDERLANDSE VEREDELINGSSECTOR EN DUURZAME
KLIMAATBESTENDIGE LANDBOUW

REM OP TOEPASSING NIEUWE GENTECHNIKEN

Het Europese Hof van Justitie heeft op 25 juli 2018 bepaald dat de nieuwe gentechnieken zoals CRISPR en CRISPER-Cas9 onder de bestaande EU-regeling van 2001 voor genetische modificatie vallen. Deze uitspraak van het Europese Hof van Justitie geldt voor heel Europa. Wat is het belang hiervan voor de biologische sector?

TEKST BERTUS BUIZER | FOTO ARCHIEF EKOLAND

Volgens Plantum, de brancheorganisatie voor bedrijven in plantaardig uitgangsmateriaal, is de beslissing van het Europees Hof over Crispr-Cas een gemiste kans. In Ekoland een tegengestemd geluid met een pleidooi voor klassieke veredeling. Over de impact van nieuwe gentechnieken waaronder CRISPR-Cas is weinig bekend. Een genetisch gemodificeerd gewas kan via bodem (zaadresten), wind en bestuiving ook niet-genetisch-gemodificeerde gewassen en planten die vrij in de natuur voorkomen contamineren, terwijl nog weinig bekend is over de veiligheid daarvan voor de mens.

Voorstanders van de nieuwe gentechnieken vragen wel eens vertwijfeld waarom CRISPR wel in de geneeskunde welkom is maar niet bij planten. Het antwoord is niet zo moeilijk. Bij geneeskunde gaat het niet om reproductie en door wetgeving speelt het gevaar van contaminatie niet. Bij planten spelen reproductie en gevaren van contaminatie wel. Maar heel veel van de gevolgen weten we niet. Daarom is het voorzorgsprincipe ook zo belangrijk en dus ook een goede regelgeving voor de handhaving daarvan.

De aandacht voor de nieuwe technieken leidt af van waar het werkelijk om gaat bij een duurzame klimaatbestendige voedselvoorziening. Bijvoorbeeld de zorg voor de bodem en een gezond bodemleven, ecologisch verantwoorde bedrijfssystemen,

“De aandacht voor de nieuwe technieken leidt af van waar het werkelijk om gaat bij een duurzame klimaatbestendige voedselvoorziening.”

teeltmethoden en teelthandelingen en een eerlijke prijs voor boeren. Boeren en veredelaars zouden zich ook meer moeten bezighouden met regionaal maatwerk voor boeren en burgers, en voor diversifiëring van de teelten en zoveel mogelijk lokale afzet. Een mooi voorbeeld hiervan zijn de gebroeders Zollinger, pioniers op het gebied van biologische zaden in Zwitserland, die in 1980 begonnen met het kweken van nieuwe rassen uit twaalf lokale groentegewassen. Inmiddels hebben zij een catalogus met 450 rassen van akker- en tuinbouwgewassen, oude rassen en ook moderne, maar altijd lokaal en vrij van rechten (Bron: Le Monde, 20 aug 2018).

De Nederlandse veredelingssector wordt niet sterker door toepassing van de nieuwe technieken. De sector kan daarom beter dicht bij haar roots blijven, waarmee zij groot is geworden en waarmee zij zich internationaal nog steeds weet te onderscheiden, de klassieke veredeling. Dit gestoeld op diversiteit en een participatieve aanpak met boeren.

CRISPR-PATENTENSTRIJD

Bayer heeft de meeste CRISPR-aandelen bij CRISPR Therapeutics, het biotechbedrijf dat patenten van de Universiteit van Californië heeft gelicenseerd. Bayer zou veel invloed kunnen krijgen bij het toewijzen van patenten aan veredelaars voor de toepassing van de nieuwe gentechniek CRISPR-Cas9 in planten. Overigens zijn de universiteiten van Californië en Harvard in een juridische strijd verwickeld over de uitvinding van CRISPR gene editing.